

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ПАРЛАМЕНТІ
СЕНАТЫНЫҢ ОТЫРЫСЫ

2023 жылғы 1 маусым

Отырысты Қазақстан Республикасы Парламенті Сенатының Төрағасы М.С. ӘШІМБАЕВ жүргізді.

ТӨРАҒА. Қайырлы күн, құрметті Сенат депутаттары және отырысқа қатысушылар! Жұмысымызды бастайық. Депутаттардың тіркеуден өтулерін сұраймын. Тіркеу режимі қосылсын.

Қажетті кворум бар. Сенат отырысын ашық деп жариялаймын.

Құрметті депутаттар, енді күн тәртібін бекітіп алайық. Күн тәртібінің жобасы сіздерде бар. Сұрақтарыңыз бар ма?

ОРНЫНАН. Жоқ.

ТӨРАҒА. Олай болса күн тәртібін дауысқа қоямын. Дауыс беру режимі қосылсын. Дауыс беріңіздер.

Нәтижесін экранда көрсетіңіздер. Күн тәртібі бекітілді.

Құрметті әріптестер, күн тәртібіндегі бірінші мәселе Қазақстан Республикасы Парламентінің Мәжілісі қабылдаған «2010 жылғы 18 маусымдағы Кеден одағының кедендік аумағындағы еркін (арнайы, ерекше) экономикалық аймақтар және еркін кедендік аймақтың кедендік рәсімі мәселелері жөніндегі келісімге өзгерістер енгізу туралы хаттаманы ратификациялау туралы» Қазақстан Республикасының Заңын қарау жөнінде.

Заң бойынша баяндама жасау үшін сөз Экономикалық саясат, инновациялық даму және кәсіпкерлік комитетінің мүшесі Нәутиев Әлібек Ибатуллаұлына беріледі.

НӘУТИЕВ Ә.И. Құрметті Мәулен Сағатханұлы, құрметті әріптестер! Сіздердің назарларыңызға «2010 жылғы 18 маусымдағы Кеден одағының кедендік аумағында еркін (арнайы, ерекше) экономикалық аймақтар және еркін кедендік аймақтың кедендік рәсімі мәселелері жөніндегі келісімге өзгерістер енгізу туралы хаттаманы ратификациялау туралы» Заң ұсынылып отыр.

Келісімге өзгерістер енгізу 2018 жылы еркін кеден аймағының кедендік рәсімін қолдануды реттейтін Еуразиялық экономикалық одақтың жаңа Кеден кодексінің қабылдануына байланысты.

Хаттамаға сәйкес келісімнен кедендік құқықтық қатынастарды реттейтін және Еуразиялық экономикалық одақтың Кеден кодексінде бекітілген нормалар алынып тасталады. Сондай-ақ Еуразиялық экономикалық одақ туралы шарттың және одақтың Кеден кодексі нормаларына сәйкес терминологияны өзектендіру көзделеді.

Хаттамаға сәйкес еркін кеден аймағының кедендік рәсімі қолданылатын арнайы экономикалық аймақ аумағы осы одаққа мүше мемлекеттің заңнамаларына сәйкес айқындалады.

Еркін кеден аймағының кедендік рәсімі қолданылатын арнайы экономикалық аймақ аумағында еркін кеден аймағының кедендік рәсімімен енгізілген шетелдік және одақтың тауарлары орналастырылуы мүмкін. Сонымен қатар одаққа мүше мемлекеттердің заңнамаларына сәйкес тыйым салынған тауарларды қоспағанда шетелдік және одақтың өзге де тауарлары болуы мүмкін.

Хаттамада одаққа мүше мемлекеттердің заңнамаларына сәйкес арнайы экономикалық аймақ аумағында кейбір санаттағы тауарлардың болуына және пайдаланылуына тыйым салу мүмкіндігі көзделеді.

Хаттама талаптары бойынша арнайы экономикалық аймаққа тіркелген резидент міндетті түрде Еуразиялық экономикалық одақтың сайтында кәсіпорын мәліметтерін жариялау қажеттілігі және еркін кеден аймағының кедендік рәсімдері одақтың Кеден кодексіне сәйкес қолданылатындығы қарастырылған.

Келісімді ратификациялау туралы заңның қабылдануы теріс құқықтық және әлеуметтік-экономикалық салдарға әкеп соқпайды.

Заң жобасы бойынша Сенаттың тұрақты комитеттерінен ескертулер мен ұсыныстар болған жоқ.

Құрметті әріптестер! Жоғарыдағы баяндалғандардың негізінде заң жобасын қолдауларыңызды сұраймын.

Баяндама аяқталды. Назарларыңызға рақмет.

ТӨРАҒА. Құрметті әріптестер, заң бойынша сұрақтарыңыз бар ма?

Сөз депутат Асанова Жанна Бейсентайқызына беріледі.

АСАНОВА Ж.Б. Рақмет, құрметті Мәулен Сағатханұлы.

Менің сұрағым Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрлігінің өкіліне.

Еркін экономикалық аймақтар мәселелері жөніндегі келісімге енгізілген түзетулерге сәйкес еркін кеден аймағының кедендік рәсімімен орналастырылған шетелдік тауарларды пайдалана отырып дайындалған (алынған) тауарлардың мәртебесін айқындайтын 10-бап алынып тасталады. Бұл ретте арнайы экономикалық аймақ аумағында осы тауарлардың мүмкіндігін көздейтін 9-баптың жаңа редакциясы беріледі. Осылайша барынша тікелей әрекет ететін бірыңғай кеден заңнамасы құрылады деп болжанады.

Сонымен қатар арнайы экономикалық аймақты айтатын болсақ, Жоғары аудиторлық палатаның бағалауы бойынша салынған бюджет қаражатының экономикалық қайтарымы жоқ. Мысалы, «Ұлттық индустриялық мұнай-химия технопаркі» арнайы экономикалық аймағының қатысушыларынан 2013 – 2020 жылдары салық түріндегі 16,3 миллиард теңге құрайтын қайтару көлемі бюджеттен жұмсалған қаражаттан 10 есе аз көлемде қалыптасыпты. Арнайы экономикалық аймақ аумағында 18,3 миллиард теңге сомасында шығарылған өнімнің тек қана 2,1 миллиард теңгесі экспортқа жіберілді. Осыған байланысты менде сұрақтар туындап отыр.

Қазақстан үшін осы кедендік рәсімнің қандай нақты тауарларға қатысты пайдасы болуы мүмкін? Оның экономикалық есептеулері бар ма?

Ұлттық экономиканы әртараптандыруға, экспортқа бағдарланған шикізаттық емес сектордың жаңа өндірістерін құруға осы енгізіліп жатқан түзетулер ықпалын тигізеді ме? Рақмет.

ТӨРАҒА. Индустрия және инфрақұрылымдық даму вице-министрі Оспанов Ілияс Есетұлы, жауап беріңіз.

ОСПАНОВ І.Е. Құрметті Мәулен Сағатханұлы, құрметті Жанна Бейсентайқызы! Жалпы қаралып отырған құжат аталған мәселелерге тікелей әрекет етпейді, дегенмен қазіргі таңда аталып өткен тексерістің шеңберінде Жол картасы әзірленген еді. Сол Жол картасының шеңберінде бірқатар мәселелер қаралған, ол заңнамалық өзгерістер және басқару компанияларының жұмысын реттеуді көздеп отыр.

Сол заңнама шеңберінде жасалғанның бірі аралас (комбинированный) режим деп аталады. Бізде қызметтің басым түрлерін кеңейту мәселелері қиын болғандықтан аралас (комбинированный) режим енгізіліп, қазіргі таңда арнайы экономикалық аймақтардың жаңа қатысушыларының тезірек рәсімделуіне ықпал етіп, оның мерзімін қысқартып отыр.

Жалпы экономикалық тиімділіктерін айтатын болсақ, қазіргі таңда арнайы экономикалық аймақтардың жалпы инфраструктурасына 450 миллиард теңгедей қаражат жұмсалған еді. Алайда өткен жылдың есебі бойынша оның 360 миллиард теңгесі салық ретінде қайтарылды. Дегенмен басты көрсеткіштердің бірі, бұл арнайы экономикалық аймақтың шеңберінде Қазақстанда шығарылмаған бірталай жаңа тауарлар мен жалпы осы уақытта шығарылған өнімнің сомасы 7 триллион теңгеден асып отыр. Оның 450 миллиарды экспортқа шығарылған. Осы сандарға қарайтын болсақ жалпы арнайы экономикалық аймақ қазіргі таңда салынған өзінің қаражаттарын жаңа-жаңа ғана ақтай бастады деп айтуға болады.

ТӨРАҒА. Ілияс Есетұлы, жалпы бұл үлкен мәселе. Біздің әріптесіміздің көтеріп отырған сұрақтары өте орынды деп есептейміз. Жалпы Жоғары аудиторлық палатаның бізде қағаздары бар. Сіз барлығы дұрыс деп жатырсыз. Әріптесіміз Жанна Бейсентайқызы бірнеше фактіні айтып кетті, соған тағы да бір тоқталсақ.

Вы говорите о том, что в целом более или менее работа по СЭЗ идет и так далее. Сейчас мы не будем рассматривать влияние этого соглашения, посмотрим по СЭЗ, потому что в целом вопрос по СЭЗ очень актуальный, и Глава государства несколько раз поднимал вопрос эффективности деятельности свободных экономических зон.

СЭЗ «Национальный индустриальный нефтехимический технопарк» в городе Атырау работает же? Работает. В соответствии с данными Высшей аудиторской палаты, которые нам представили, мы сейчас готовимся к отчету Правительства по бюджету. В эту СЭЗ государством вложено за последние годы 162 миллиарда тенге. В то же время за период с 2013 по 2020 годы (7-8 лет) налогов заплатили участники этой СЭЗ на сумму 16 миллиардов тенге. Государство за эти годы вложило 162 миллиарда тенге, налогов получило 16 миллиардов тенге, то есть 10 процентов от той суммы, которую государство

вложило. Наверное, вы можете аргументировать, что это начало, потом результаты будут и так далее. Может быть и так. Но мы же смотрим на факты, мы не берем факты из интернета, социальных сетей, мы берем факты Высшей аудиторской палаты, представленный документ.

Огромная сумма вложена в эту СЭЗ, в то же время инфраструктура обеспечена только на 17 процентов, получается, более 80 процентов инфраструктуры не построено в этой СЭЗ.

Следующий факт, тоже в рамках тех документов, которые мы получили. Инвестиции, которые туда вложены, идут фактически 100 процентов, 99,6 процента – это инвестиции квазигосударственного сектора. СЭЗ создается для привлечения иностранных, местных, отечественных инвестиций. Если мы создаем СЭЗ, вкладываем огромные средства, получаем отдачу только 10 процентов в виде налогов, при этом инвестируют туда квазигосударственные компании, тогда о какой эффективности этой зоны мы можем говорить? Мы просто идем по фактам. Квазигосударственный сектор мог бы и без СЭЗ инвестировать, по сути, он мог бы эти предприятия построить в других регионах. Здесь, в принципе, можно обсуждать.

В этой связи, мне кажется, по СЭЗ должен быть серьезный разговор. Еще раз подчеркну, Глава государства несколько раз поднимал вопрос эффективности СЭЗ.

Уважаемые коллеги, наверное, сейчас дискуссию на эту тему не будем разворачивать. Я попрошу наш Комитет по экономической политике, инновационному развитию и предпринимательству, Сүйіндік Тасеменұлы, 15 маусымда бюджеттің орындалуына байланысты Үкіметтің және Жоғары аудиторлық палатаның есебін тыңдаймыз ғой, сол кезде осы мәселені көтерейік, сіздер комитетте ақылдасып, жақсылап тұрып дайындалсаңыздар. Үкімет мүшелері келген кезде біз осы мәселелерді жан-жақты көтеруіміз керек. Еркін экономикалық аймақтардың тиімділігі, жұмсалып жатқан қаржылардың дұрыс жұмсалуына қатысты өзіміздің ойларымызды айтуымыз керек шығар, Жоғары аудиторлық палатаның өкілдері де өздерінің ойларын айтатын шығар. Сондықтан екі аптадан кейін осы мәселеге қайта оралып, оны жан-жақты талқылауымыз керек деп есептеймін.

Бұл сіздердің де жұмыстарыңызда ескеретін үлкен мәселе. Бәрі дұрыс деп сіз бізге ақпараттарды беріп жатырсыз, бірақ бізге де көптеген ақпарат келіп жатыр. Сондықтан сіздердің беріп жатқан кейбір ақпараттарыңыз бен біз алып жатқан ақпараттар бір-біріне сәйкес келмей жатады. Ол онша жақсы нәрсе емес. Осы мәселелерге назар аударуларыңызды сұраймыз.

Құрметті әріптестер, сұрақ қою үшін келесі сөз депутат Бекназаров Нұрлан Құдиярұлына беріледі.

БЕКНАЗАРОВ Н.Қ. Рақмет, құрметті Мәулен Сағатханұлы.

Менің сұрақтарым Индустрия және инфрақұрылымдық даму вице-министрі Ілияс Есетұлына.

Қаралып отырған хаттамамен келісімнің 5-бабына да өзгерістер енгізу ұсынылған. Осы бапқа сәйкес еркін экономикалық аймақтар аумағында кәсіпкерлік және өзге қызметтер, оның ішінде тыйым салынатын түрлері Кеден одағына мүше мемлекеттердің

заңнамасына сәйкес реттеледі және жүзеге асырылады. Сонымен қатар келісімнің 5-бабының екінші абзацында Кеден одағының комиссиясы еркін экономикалық аймақтарда тыйым салынған қызмет түрлерін белгілеуге құқылы делінген. Осы абзацтағы еркін экономикалық аймақтар аумағында тыйым салынған қызмет түрлерін белгілеу туралы шешімді Кеден одағының комиссиясы келісу жолымен (консенсус) қабылдайды деген норманы қаралып отырған хаттамамен алып тастау көзделген. Осыған байланысты төмендегі сұрақтар туындайды:

Аталған норманы алып тастау себебі неде?

Осы ұсынылып отырған өзгерту нәтижесінде келісу (консенсус) жолымен қабылдау тетігі болмағандықтан Кеден одағының комиссиясы белгілі бір қызмет түріне тыйым салу туралы шешімдерін қандай негізге сүйеніп қабылдайтын болады?

Келесі мәселе, жоғарыда айтылғандай еркін экономикалық аймақтарда жүзеге асыруға тыйым салынған қызмет түрлерін белгілеу одаққа мүше мемлекеттердің ұлттық заңнамаларымен реттеледі делінген. Алайда келісімде Кеден одағы комиссиясының құзыретіне де еркін экономикалық аймақтарда тыйым салынған қызмет түрлерін белгілеу құқығы берілген.

Осы тұста аталған баптың нормаларына қатысты ішкі қарама-қайшылықтар мен сәйкессіздіктер орын алып отырған жоқ па және алдағы уақытта бұл келісімді іске асыру барысында кедергі тудырмай ма? Рақмет.

ТӨРАҒА. Илияс Есетұлы, жауап беріңіз.

ОСПАНОВ І.Е. Сұрағыңызға рақмет. Жалпы бұндай бөлек тізім шығару құқығы бар. Алайда практикаға сүйенсек, практикада бұндай әлі бірде-бір рет іске асырылған емес, өйткені ондай қажеттілік тумаған. Жалпы оның идеясы салық жағына жақын, егер қандай да бір қарама-қайшылықтар, не шектеулер болатын болса сондай тізім қабылданатын болады. Қазіргі күні жалпы еркін экономикалық аймақтардың территориясында акциз тауарлары, құмар ойындар және ГМК саласындағы қызметтерді атқаруға болмайды, басқа шектеулер жоқ. Ал қарама-қайшылық, келе ме, келмей ме, ол жағдайға қарай бөлек қарастырылатын болады.

ТӨРАҒА. Рақмет.

Сөз депутат Қалтаев Ләззат Молдабекқызына беріледі.

ҚАЛТАЕВА Л.М. Рақмет, құрметті Мәулен Сағатханұлы.

Мой вопрос к представителю Министерства индустрии и инфраструктурного развития.

Рассматриваемый Протокол о внесении изменений в Соглашение по вопросам свободных (специальных, особых) экономических зон (далее –СЭЗ) на таможенной территории таможенного союза и таможенной процедуры свободной таможенной зоны предусматривает актуализацию терминологии в соответствии с нормами Таможенного кодекса ЕАЭС.

Согласно статье 9 соглашения на территории СЭЗ могут размещаться и (или) использоваться иностранные товары и товары Союза, помещаемые под таможенную процедуру свободной таможенной зоны в соответствии с Таможенным кодексом Союза, а также иные иностранные товары и товары Союза, за исключением иностранных товаров, которые в соответствии с законодательством государства-члена, на территории которого создана СЭЗ, запрещены к размещению на территории СЭЗ.

Пожалуйста, поясните. Какие иностранные товары и товары Союза понимаются под «иными товарами» (в новой редакции), которые разрешается размещать на территории СЭЗ? О какой категории товаров, запрещенных к нахождению (размещению) на территории СЭЗ, идет речь? Есть ли такой перечень? Идентичен ли этот перечень для всех пяти стран государств – членов ЕАЭС? Спасибо.

ТӨРАҒА. Ілияс Есетұлы, жауап беріңіз.

ОСПАНОВ І.Е. Спасибо за вопросы.

В целом вопросы смежные, близкие. В части запрещаемых товаров. На практике такого пока еще не возникало, что мы издавали право. Тем не менее, чтобы в будущем предотвратить какие-то нежелательные последствия, было предусмотрено такое право.

В части иных товаров. Здесь вопрос в части регулирования таможенных процессов. У нас есть два вида товаров. Товары, которые подпадают вне зависимости, иностранные или Союза... То есть они либо подпадают, либо не подпадают под регламенты. Если товар не подпадает, понятное дело, он платит налоги, и как стандартный товар на территории Казахстана передвигается.

Если товар подпадает под режим СЭЗ, тогда он освобождается, и предоставляются определенные преференции.

Тем не менее в соответствии с законодательством есть иные товары, которые не относятся к этим двум категориям, это, как правило, транспортные средства, которые признаются товаром, или элементы, которые позволяют транспортировать товар. Они не могут относиться к процедурам и декларироваться. Они прибывают в СЭЗ в виде товара, но они для временного потребления, временного использования и осуществления вспомогательных видов деятельности. Для этого была предусмотрена такая специальная норма, чтобы их высвободить от процедур.

ТӨРАҒА. Рақмет. Басқа сұрақтар жоқ.

Рақмет, Әлібек Ибатуллаұлы. Орныңызға отырыңыз.

Енді заңды талқылауға көшейік.

Сөз депутат Рысбекова Ләззәт Тұяқбайқызына беріледі.

РЫСБЕКОВА Л.Т. Рақмет.

Құрметті Мәулен Сағатханұлы, құрметті әріптестер! Вносимые протоколом изменения предоставят возможность актуализировать необходимые нормативно-правовые документы государств – членов ЕАЭС с учетом нового Таможенного кодекса ЕАЭС.

Рассматриваемым протоколом территория свободных экономических зон признается частью таможенной территории ЕАЭС, на которой могут размещаться или использоваться товары государств – членов ЕАЭС и иностранных государств, помещаемые (помещенные) под таможенную процедуру свободной таможенной зоны.

В каждой стране ЕАЭС имеются отраслевые законы, регулирующие деятельность свободных экономических зон. При этом в соответствии со статьей 18 Закона Республики Казахстан «О специальных экономических и индустриальных зонах» предусмотрены лица, которые не могут стать участниками свободных экономических зон:

- 1) недропользователи;
- 2) организации, производящие подакцизные товары;
- 3) организации и индивидуальные предприниматели, применяющие специальные налоговые режимы;
- 4) организации, применяющие инвестиционные налоговые преференции, по незавершенным контрактам, заключенным с уполномоченным государственным органом по инвестициям до 1 января 2009 года;
- 5) организации, реализующие (реализовавшие) инвестиционный приоритетный проект и инвестиционный стратегический проект;
- 6) организации, осуществляющие деятельность в сфере игорного бизнеса.

Вместе с этим согласно пункту 3 статьи 6 соглашения Евразийская экономическая комиссия формирует общий реестр резидентов СЭЗ. И мы как страны – участники ЕАЭС должны будем размещать информацию на официальном сайте ЕАЭС о включении новых участников казахстанских СЭЗ либо вносимых изменениях в реестр казахстанских СЭЗ.

В целом принятие закона будет способствовать социально-экономическому развитию государств – членов ЕАЭС, привлечению инвестиций, созданию и развитию производств, основанных на новых технологиях, развитию транспортной инфраструктуры.

Құрметті әріптестер, мен заңды толығымен қолдаймын, сонымен қатар сіздерді де оны қолдауға шақырамын.

Баяндама аяқталды. Рақмет.

ТӨРАҒА. Талқылауға қатысатын басқа депутаттар жоқ. Енді заң бойынша шешім қабылдайық.

«2010 жылғы 18 маусымдағы Кеден одағының кедендік аумағындағы еркін (арнайы, ерекше) экономикалық аймақтар және еркін кедендік аймақтың кедендік рәсімі мәселелері жөніндегі келісімге өзгерістер енгізу туралы хаттаманы ратификациялау туралы» Қазақстан Республикасының Заңын мақұлдау жөніндегі Сенат қаулысын дауысқа қоямын. Дауыс беру режимі қосылсын. Дауыс беріңіздер.

Нәтижесін экранда көрсетіңіздер. Заң мақұлданды.

Құрметті әріптестер, бұл заң Еуразиялық экономикалық қоғамдастық аясында Кеден одағының шарттық-құқықтық базасын құрайтын халықаралық шартты жетілдіруді көздейді. Атап айтқанда, келісім арқылы Кеден одағының кедендік аумағындағы еркін экономикалық аймақтардың жекелеген мәселелерін қосымша реттеу ұсынылып отыр.

Алдағы уақытта мақұлданған заң тараптардың экономикалық ықпалдастығын одан әрі дамытуға оң әсерін тигізеді деп сенеміз.

Осы мәселе бойынша шақырылған азаматтарға рақмет. Сау болыңыздар.

Құрметті депутаттар, күн тәртібіндегі келесі мәселе Қазақстан Республикасы Парламентінің Мәжілісі қабылдаған «1998 жылғы 24 қыркүйектегі Қазақстан Республикасы мен Қасиетті Тақ арасындағы Өзара қатынастар туралы келісімге Қосымша келісімді ратификациялау туралы» Қазақстан Республикасының Заңын қарау жөнінде.

Заң бойынша баяндама жасау үшін сөз Конституциялық заңнама, сот жүйесі және құқық қорғау органдары комитетінің төрағасы Лукин Андрей Ивановичке беріледі.

ЛУКИН А.И. Рақмет, Мәулен Сағатханұлы.

Құрметті әріптестер! Вашему вниманию представлен Закон Республики Казахстан «О ратификации Дополнительного соглашения к Соглашению между Республикой Казахстан и Святым Престолом о взаимоотношениях от 24 сентября 1998 года».

Дополнительное соглашение было подписано 14 сентября 2022 года в столице в рамках апостольского (государственного) визита Папы Римского Франциска в Республику Казахстан.

Заключение международного договора об уточнении порядка выдачи разрешения на пребывание членам Католической Церкви из-за рубежа на территории Казахстана стало важным свидетельством дальнейшего развития сотрудничества между Республикой Казахстан и Святым Престолом.

С момента установления дипломатических отношений между Казахстаном и Святым Престолом в октябре 1992 года между ними был заключен ряд международных договоров, включая Соглашение о взаимоотношениях от 24 сентября 1998 года.

Дополнительное соглашение направлено на обеспечение эффективной реализации основного соглашения 1998 года и регулирует порядок предоставления разрешения на постоянное проживание в Республике Казахстан членам Католической Церкви из-за рубежа, назначенным на службу в отдельные церкви или иные учреждения Католической Церкви на территории Казахстана.

Для них упрощается порядок получения разрешения на постоянное проживание. В частности, исключаются требования о подтверждении платежеспособности и места проживания. При этом подтверждения платежеспособности и места проживания будут заменены письменными обязательствами компетентного органа Католической Церкви.

А в случае необходимости аннулирования подобного разрешения на постоянное проживание достаточно направления уведомительного документа компетентного органа Католической Церкви в компетентные государственные органы Республики Казахстан о прекращении служения члена Католической Церкви из-за рубежа в Республике Казахстан.

Ожидаемыми положительными результатами принятия Закона «О ратификации Дополнительного соглашения к Соглашению между Республикой Казахстан и Святым Престолом о взаимоотношениях от 24 сентября 1998 года» являются продвижение межконфессионального согласия и межрелигиозного диалога со стороны Республики Казахстан на международной арене и укрепление мира, согласия в нашем обществе.

От постоянных комитетов Сената замечаний и предложений по закону не поступало.

Құрметті әріптестер! Жоғарыда баяндалғандардың негізінде Конституциялық заңнама, сот жүйесі және құқық қорғау органдары комитеті «1998 жылғы 24 қыркүйектегі Қазақстан Республикасы мен Қасиетті Тақ арасындағы Өзара қатынастар туралы келісімге Қосымша келісімді ратификациялау туралы» Қазақстан Республикасының Заңын Қазақстан Республикасы Конституциясының 61-бабы 4-тармағына сәйкес мақұлдауды ұсынады.

Қолдауларыңызды сұраймын. Назарларыңызға рақмет.

ТӨРАҒА. Рақмет.

Құрметті әріптестер, заң бойынша сұрақтарыңыз бар ма?

Сөз депутат Жексенбай Бибигүл Нұрғалиқызына беріледі.

ЖЕКСЕНБАЙ Б.Н. Рақмет, құрметті Мәулен Сағатханұлы.

Менің сұрағым Ішкі істер министрлігінің өкіліне.

Өздеріңіз білетіндей, 1998 жылғы 24 қыркүйектегі Қазақстан Республикасы мен Қасиетті Тақ арасындағы өзара қатынастар туралы келісімді Қазақстан Республикасы 2012 жылғы 18 қазанда ратификациялады және ол екі елдің дінаралық диалогын дамытуға ықпал етті. Осыған байланысты 1998 жылғы келісімді барынша тиімді іске асыру мақсатында католик шіркеуінің мүшелеріне Қазақстан аумағында тұруға рұқсат беру тәртібін нақтылау туралы қосымша келісім жасасу қажеттілігі туындағаны белгілі.

Бұл құжат Қазақстан мен Қасиетті Тақ арасындағы ынтымақтастықты одан әрі дамытуға негіз болады. Бұл ретте жаңа талаптар бойынша католик шіркеуі мүшесінің Қазақстан Республикасында тұрақты тұруға рұқсаты қандай жағдайларда өз күшін жояды және оның рәсімдері қандай болмақ? Рақмет.

ТӨРАҒА. Ішкі істер министрінің бірінші орынбасары Қожаев Марат Шәдетханұлы, жауап беріңіз.

ҚОЖАЕВ М.Ш. Жаңа Андрей Иванович баяндағандай, осы келісім бойынша шіркеу қызметшілері мерзімі біткенде бізге «мерзімі бітті, қызметінің аяғына жетті» деп он күннің ішінде мәлімет жіберсе, біз ол миссионердің визасының күшін жоямыз. Ол құжаттарын алып, отыз күннің ішінде біздің мемлекеттен шығып кету керек. Сол себептен келісімге ешқандай өзгерістер енгізіліп жатқан жоқ.

ТӨРАҒА. Марат Шәдетханұлы, уақыты бітіп жатса түсінікті ғой. Егер біздің заңдарымызды сақтамай жатса, тәртіп бұзушылық болып жатса, онда осы Қазақстанда тұруына шектеулер қойылып, берілген құжаттар күшін жояды ғой, солай ғой?

ҚОЖАЕВ М.Ш. Біздің заңнамаларда ықтияр хат бермеудің 17 себебі бар. Егер ондай бұзушылықтар болса, онда бізге ешқандай өзгерістер енгізудің керегі жоқ.

Қылмысқа тартылған адамдар болса, біздің қауіпсіздігімізге нұқсан келтіретін әрекеттер жасап жатса, онда біздің заңнамаларда ондай себептер көрсетілген.

ТӨРАҒА. Рақмет.

Сөз депутат Қаниев Бауыржан Нұралыұлына беріледі.

ҚАНИЕВ Б. Н. Рақмет, құрметті Мәулен Сағатханұлы.

Сұрағым Ішкі істер министрлігінің өкіліне.

Қарастырылып отырған келісімге сәйкес Қасиетті Тақ тарапынан келетін қызметкерлердің мақсаты миссионерлік, яғни дін тарату болып табылады. Сонымен қатар баршамызға белгілі, біздің елімізде әлемдегі ең ірі дәстүрлі дін ағымдарының ұстанушылары шоғырланған. Олардың ортақ ұстанымы – адамдардың дұрыс жолда өмір сүруі болып табылады. Осы орайда менің сұрақтарым бар.

Бірінші. Қасиетті Тақ тарапынан келетін қызметкерлер еліміздегі басқа дін өкілдерімен бірлесе отырып гуманитарлық көмек шараларын ұйымдастырады ма?

Екінші. Олардың дін таратудан басқа қандай мақсаттары бар? Рақмет.

ТӨРАҒА. Марат Шәдетханұлы, жауап беріңіз.

ҚОЖАЕВ М.Ш. Сұрағыңызға рақмет. Шынында да осы аталған шіркеу қызметкерлері осы шіркеуге келген сыйынушылармен ғана жұмыс жасайды. Бұл ретте католик шіркеуі орасан гуманитарлық қайырымдылық қызметтерімен айналысады, қайырымдылық жобаларын ұйымдастырып, жетімдер үйлеріне барады, кедей отбасыларға көмектеседі, медициналық мекемелерге көмектесуге тырысады, басқа дін өкілдерінің жиындары мен кеңестеріне, басқа да гуманитарлық іс-шараларға қатысуға тырысады. Одан бас тартпайды.

Бұндай адамдардың өмір сүру салты басқаша, бұл кісілер елге ақша табу үшін келмейді, ешқандай кәсіппен айналыспайды, яғни басты мақсаттары діни миссия. Сол себептен осы мәселелердің бәрі осы келісімге қол қояр алдында ескерілді.

ТӨРАҒА. Рақмет.

Сөз депутат Арубаев Сәкен Қаланұлына беріледі.

АРУБАЕВ С.Қ. Рақмет, құрметті Мәулен Сағатханұлы.

Менің де сұрағым Ішкі істер министрлігінің өкіліне.

Қосымша келісімнің 6-тармағына сәйкес айрықша жағдайларда ұлттық қауіпсіздікті, қоғамдық тәртіпті және халықтың денсаулығын сақтау мақсатында Қазақстан дипломатиялық арналар арқылы Қасиетті Таққа жазбаша хабарлама жіберіп, осы келісімнің қолданылуын уақытша, ішінара немесе толық тоқтатуға құқылы. Осыған байланысты сұрақ туындап отыр.

Аталған келісімге қатысты ұлттық қауіпсіздікті, қоғамдық тәртіпті және халықтың денсаулығын сақтауды қамтамасыз ететін қандай жағдайлар түсіндірілген?

Шарт қай мерзімге тоқтатыла алады және бізде бүгінде осындай тәжірибе болды ма, бар ма? Рақмет.

ТӨРАҒА. Жауап беріңіз.

ҚОЖАЕВ М.Ш. Сұрағыңызға рақмет. Осы келісімнің күшін уақытша тоқтатудың кейбір жағдайларда мүмкін болуы мынандай жағдайлармен байланысты. Мысалы, біздің елде төтенше жағдай болуы мүмкін, ол кезде де осындай келісімдердің шартын уақытша тоқтатуға мемлекеттің мүмкіншілігі болу керек. Бұл бір.

Екінші себебі (осы жақында ғана өзіміздің басымыздан өткен жағдай), эпидемия немесе пандемия кезінде мемлекеттер арасында адамдардың қозғалысы мен тауар алмасу уақытша тоқтатылуы мүмкін. Сол кездерде немесе террористік іс-шаралар, қатерлі қауіптер төнген жағдайда осындай келісімдердің шартын уақытша тоқтатуға мүмкіншілігіміз болу керек еді, сол себептен келісімде осындай шаралар ойластырылып енгізілген.

Келісімнің шарты дипломатиялық каналдар бойынша жіберіледі. Тоқтату туралы ұсыныс жіберілсе, онда алғаннан кейін 30 күннің ішінде сол себептер жойылғанша уақытша тоқтатылады.

Біздің Ішкі істер министрлігінің саласында әлі ондай келісім тоқтататын шарт қолданылған жоқ.

ТӨРАҒА. Басқа сұрақтар жоқ.

Спасибо, Андрей Иванович, присаживайтесь.

Енді заңды талқылауға көшейік.

Сөз депутат Тастекеев Қайрат Құлбайұлына беріледі.

ТАСТЕКЕЕВ Қ.Қ. Рақмет, Мәулен Сағатханұлы.

Құрметті депутаттар! Бүгінгі заң Қазақстан мен Қасиетті Тақ арасындағы Қосымша келісімді ратификациялау туралы.

Өздеріңіз білетіндей, бұл келісімге Рим Папасы Францисктің Қазақстанға былтырғы іссапары барысында қол қойылды.

Аталған шарт католик шіркеуі қызметшілерінің санатын, тиісті субъектілерді және құзыретті органдарды нақтылайды, тұрақты тұру тәртібі жеңілдетіледі. Атап айтқанда, банк шотында ақша болуын және тұратын жерін растау туралы талаптар алынып тасталды. Олардың орнына католик шіркеуінің жазбаша растауы жеткілікті болады. Нақты айтқанда, шетелдік дін қызметшілері Қазақстанға миссионерлік виза бойынша алты ай мерзімге келе алады және оны ұзарту құқығы шектеусіз беріледі.

Бүгінгі күні елімізде католик шіркеуінің 232 шетелдік миссионері тұрып жатыр.

Құрметті депутаттар! Аталған ұсыныстар конфессияаралық келісімді нығайтуға, халықаралық деңгейде еліміздің құқықтық мемлекет ретінде абыройын арттыруға септігін тигізеді деп есептейміз.

Қолдауларыңызды сұраймын. Назарларыңызға рақмет.

ТӨРАҒА. Талқылауға қатысатын басқа депутаттар жоқ. Енді заң бойынша шешім қабылдайық.

«1998 жылғы 24 қыркүйектегі Қазақстан Республикасы мен Қасиетті Тақ арасындағы Өзара қатынастар туралы келісімге Қосымша келісімді ратификациялау туралы» Қазақстан Республикасының Заңын мақұлдау жөніндегі Сенат қаулысын дауысқа қоямын. Дауыс беру режимі қосылсын. Дауыс беріңіздер.

Нәтижесін экранда көрсетіңіздер. Заң мақұлданды.

Құрметті әріптестер, былтыр елімізде Әлемдік және дәстүрлі діндер лидерлерінің VII съезі өткені белгілі. Аталған съезге қатысу үшін Қазақстанға әлемдік деңгейдегі дін көшбасшылары келген болатын. Олардың қатарында Рим Папасы Франциск те болғанын білесіздер.

Бүгін мақұлданған Қосымша келісім Рим Папасы Францисктің ресми сапары аясында жасалған болатын. Бұл құжат алдағы уақытта Қазақстан мен Қасиетті Тақ арасындағы ынтымақтастықты одан әрі нығайтуға өз септігін тигізеді деп сенеміз.

Осы мәселе бойынша шақырылған азаматтарға рақмет. Сау болыңыздар.

Құрметті депутаттар, барлық мәселелер қаралып болды. Енді депутаттық сауалдарға көшейік.

ТӨРАҒА. Слово предоставляется депутату Лукину Андрею Ивановичу.

ЛУКИН А.И. Рақмет, Мәулен Сағатханұлы.

Мой депутатский запрос адресован Заместителю Премьер-Министра – Министру финансов Жамаубаеву.

«Изучение текущей ситуации свидетельствует о наличии устойчивой схемы нелегального ввоза пшеницы из Российской Федерации в Казахстан по фиктивным документам, а порой вообще без документов, без уплаты НДС на импорт либо по формальным договорам временного хранения с последующим экспортом в третьи страны под видом казахстанской продукции с возмещением по ним НДС за счет бюджета.

В результате недобросовестные налогоплательщики остаются безнаказанными, в бюджет не поступают налоги, которые можно было бы направить на финансирование социальных проектов.

Основной проблемой является бесконтрольный ввоз зерновой продукции. В 2019 – 2022 годах импорт зерна в Казахстан составил 3,4 миллиона тонн на 207 миллиардов тенге. В частности, в 2019 году из России ввезено 464 тысячи тонн пшеницы, из которых по 127 тысячам тонн в бюджет не уплачен НДС на импорт на 504 миллиона тенге, в 2020 году – по 17,5 тысячи тонн на 247 миллионов тенге. Это привело к аномальному росту экспорта указанного товара из Казахстана в третьи страны с 700 тысяч до 1,5 миллиона тонн.

Не исключается, что с учетом введенных в отношении России санкций, количество случаев лжеимпорта из соседней страны и реэкспорта увеличится в разы. Это может повлечь необоснованный возврат НДС лжепроизводителям зерна. Например, с 2019 года по настоящее время из России на территорию Северо-Казахстанской области завезено более 450 тысяч тонн пшеницы, которые были сданы в хлебоприемные пункты по

сопроводительным документам сельхозтоваропроизводителей Казахстана. После документального оформления продукция экспортирована трейдерами за пределы страны, в Узбекистан, Афганистан и Таджикистан, как товар казахстанского происхождения, что повлекло незаконный возврат НДС экспортерам за счет бюджетных средств.

Правоохранительными органами подтверждена схема нелегального ввоза пшеницы по фиктивным документам. Предварительный ущерб государству в виде неуплаченного НДС от ввезенного товара из России в Казахстан составил более 660 миллионов тенге. Указанное свидетельствует о применении предпринимателями двух стран схемы получения льгот по НДС путем экспорта российского зерна под видом казахстанского.

Причиной такого положения дел является отсутствие системы учета и дальнейшего контроля использования ввозимой из России зерновой продукции.

Проблема экономической контрабанды является очень актуальной в плане правильной ее идентификации. Уголовным кодексом определено понятие экономической контрабанды, как перемещение через таможенную границу ЕАЭС товаров:

- либо с сокрытием от таможенного контроля;
- либо с обманным использованием документов;
- либо сопряженное с их недекларированием;
- либо с указанием заведомо недостоверных сведений в заявлении о выпуске товаров.

Умысел при их совершении направлен исключительно на уклонение от уплаты таможенных платежей. При этом за уклонение уголовная ответственность наступает и по другой статье Уголовного кодекса, по статье 236.

Таким образом, уголовное законодательство за один преступный умысел предусматривает два разных вида уголовных правонарушения. Если в одном мы конфискуем товар, то в другом после уплаты необходимых платежей товар возвращаем. В первом случае возврат невозможен в силу положения части 4 статьи 118 УПК Республики Казахстан. Нет четкого разграничения признаков этих уголовных правонарушений и в нормативном постановлении Верховного Суда.

В итоге в области Жетысу начали по-разному понимать уголовный состав экономической контрабанды. За неправильное указание кода ТНВЭД (товарная номенклатура внешнеэкономической деятельности) кого-то признают контрабандистом, другого осуждают за уклонение.

К примеру, в 2021 году гражданина Кыргызстана признали контрабандистом по статье 234 Уголовного кодекса Республики Казахстан за то, что он в декларации указал код товара, как ткани синтетические, вместо фактически перевозимого им двухслойного текстильного материала.

При таких обстоятельствах возникает острая необходимость законодательного вмешательства в данную ситуацию посредством внесения поправок, направленных на разграничение контрабанды от уклонения.

На основании изложенного для разрешения вышеуказанных вопросов предлагается рассмотреть следующие пути решения:

- разграничить признаки уголовных правонарушений «контрабанды» и «уклонения»;

оцифровать процесс учета и контроля ввозимых товаров народного потребления из стран ЕАЭС;

усилить контроль Комитету государственных доходов по пресечению теневого вывоза товаров народного потребления и так далее.

Полный текст депутатского запроса прилагается.

С уважением, Лукин».

Благодарю за внимание.

ТӨРАҒА. Рақмет.

Сөз депутат Әлназарова Ақмарал Шәріпбайқызына беріледі.

ӘЛНАЗАРОВА А.Ш. Рақмет, құрметті Мәулен Сағатханұлы.

Менің депутаттық сауалым Қазақстан Республикасының Премьер-Министрі Смайыловқа бағытталады.

«Құрметті Әлихан Асханұлы! Сегодня 1 июня, и в Международный день защиты детей я бы хотела обратить Ваше внимание на проблемы детей с онкологическими заболеваниями. В структуре детской смертности онкологические и гематологические заболевания все еще занимают ведущее место.

Ежегодно злокачественные новообразования впервые диагностируются у 600 детей, 68 процентов из которых дети до 10 лет.

В настоящее время стационарное лечение оказывается в двух республиканских центрах. Первые отделения детской онкогематологии в Казахстане были открыты в 1993 году. За 30-летний период внедрены современные методы терапии, проводятся сложные оперативные вмешательства, лучевая терапия, трансплантация гемопоэтических стволовых клеток.

Однако результаты терапии отечественных клиник серьезно отстают от показателей ведущих зарубежных центров. Так, при остром лимфобластном лейкозе 5-летняя накопленная выживаемость не превышает 82 процентов, тогда как в мире аналогичный показатель приблизился к 95 процентам.

В Казахстане ежегодно лечение от онкологии получают около 5000 детей. Большая часть пациентов (из всех южных регионов страны) госпитализируется в Центр педиатрии и детской хирургии города Алматы.

Основной причиной летальности детей в данном центре на всех этапах химиотерапии остаются септические осложнения, что связано со сложившимся дефицитом специализированного коечного фонда, ограниченными возможностями дневного стационара, что создает повышенную скученность пациентов, ухудшает эпидемиологическую ситуацию в стационаре, недопустимую на фоне полного дефицита защитных сил иммунной системы пациентов. Зачастую одновременно на 130 койках находятся 150 и более детей, а также такое же количество представителей ребенка.

Усугубляют ситуацию устаревшая система медицинской вентиляции, отсутствие стерильных абактериальных боксов. В результате у 65 процентов больных регистрируются эпизоды инфекционных осложнений. В 2022 году в 17 случаях септические осложнения закончились летальным исходом. У 18 процентов детей с острым

лимфобластным лейкозом имеют место рецидивы, характеризующиеся очень низкой выживаемостью, не более 20 процентов. В то же время пациенты с другими, не менее тяжелыми гематологическими заболеваниями, в том числе наследственными и орфанными, диагностика и лечение которых не проводятся в регионах, месяцами ждут госпитализации.

Помимо этого, существенный дефицит площадей серьезно сдерживает развитие в центре и по всей стране в целом детской неврологии, нейрохирургии, реконструктивной, ЛОР и челюстно-лицевой хирургии, детской офтальмологии.

Одним из основных методов определения объема, локализации, распространенности опухолевого процесса в детской онкогематологии являются рентген-радиологические методы диагностики. Это фактически «золотой стандарт».

Для полноценного и качественного лечения данной категории пациентов необходимо полное оснащение клиники. Отсутствие специального оборудования снижает успех своевременной диагностики и лечения. Это также является серьезным препятствием для наращивания темпа трансплантации гемопоэтических стволовых клеток и полного покрытия потребностей страны.

Вместе с тем за последние 10 лет средств на обновление дорогостоящего оборудования не выделялось, износ парка медицинского оборудования центра сегодня превысил 70 процентов. Аппараты МРТ, компьютерный томограф со сроком службы более 20-25 лет устарели технически и морально, в оснащении находится всего одна лапароскопическая стойка 2011 года, при минимальной потребности не менее трех, в том числе для новорожденных.

При этом из республиканского бюджета ежегодно выделяется порядка 800 миллионов тенге на лечение 40 детей с онкологическими заболеваниями за рубежом. Около 30 семей в год, которые не смогли получить государственной поддержки, самостоятельно вывозят на лечение своих детей. Ввиду высокой стоимости лечения детской онкологии за рубежом, родители таких пациентов вскоре начинают сборы денег в социальных сетях и зачастую оказываются в трудной жизненной ситуации.

Уважаемый Алихан Асханович! В реализацию пункта 96 Предвыборной программы Президента Республики Казахстан Касым-Жомарта Кемелевича Токаева прошу Вас ускорить выделение средств на разработку проектно-сметной документации для строительства отдельного корпуса детской онкогематологии на 200 коек при Научном центре педиатрии и детской хирургии для начала строительства в 2024 году. Также содействовать в выделении средств на полноценное оснащение и обновление парка медицинского оборудования, а также реконструкцию действующего центра уже в текущем году.

Инвестиции в отечественную систему здравоохранения, в частности в педиатрию, позволят обеспечить доступ ко всему спектру высокоэффективной медицинской помощи для детского населения внутри страны. Соответствующий кадровый потенциал для этого у нас есть.

Қолдауыңызды сұраймын.

Құрметпен депутат А. Әлназарова».

ТӨРАҒА. Рақмет. Сөз депутат Бектаев Әли Әбдікәрімұлына беріледі.

БЕКТАЕВ Ә.Ә. Рақмет, құрметті Мәулен Сағатханұлы.

Менің депутаттық сауалым Қазақстан Республикасы Премьер-Министріне жолданады.

«Құрметті Әлихан Асханұлы! Бүгінгі депутаттық сауалға себеп болып отырған соңғы жылдардағы отандық қант нарығында орын алған жағдай. Қант халқымыз кең көлемде тұтынатын әлеуметтік азық-түліктің бірі. Қанттың бағасы немесе жетіспеушілігі тұрғындардың қалтасына және көңіл-күйіне тікелей әсер етеді. Шекердің бағасы 2020 жылмен салыстырғанда екі есеге қымбаттаған. Бұл өз кезегінде халық тұтынатын азық-түліктің басқа да түрлерінің бағасына әсер етуде.

Елімізде отандық шикізаттан өндірілген қанттың көлемі жалпы тұтынудың 10 пайызынан аспайды. Тек соңғы жылы Ресейден 316 мың тонна қант әкелінген және бұл еліміздегі қант импортының 64 пайызын құрайды.

Ресей Федерациясында қант өнеркәсібі жүйелі түрде дамып келеді. Соның нәтижесінде тұтас кластерлер құрылды, 24 аймақта жыл сайын 1 миллион гектардан астам қызылша егіледі. Оның өнімділігі соңғы жиырма жылда 2 есеге, қант өндіру көлемі 4,5 есеге артқан. Өкінішке қарай, Қазақстандағы жағдай керісінше, өзімізде өндірілетін қант көлемі соңғы жиырма жылда 55 пайызға төмендеген. Өндіріске негізінен Бразилиядан импортталатын тростниктік шырындар пайдаланылып келді.

Осы уақыт ішінде ұлттық өндірісті дамытып, қант шикізатына тәуелділікті азайту үшін қабылданған шаралар тиімсіз болды. 2021 жылы отандық шикізаттан шекер өндіруді 121 мың тоннаға дейін арттыру жоспарланғанымен іс жүзінде 39 мың тонна ғана өндірілді. Ал 2022 жылғы 22 қыркүйекте Үкіметтің қаулысымен қабылданған Қант саласын дамыту жөніндегі кешенді жоспарда қызылшаның егіс көлемін 38 мың гектарға дейін ұлғайтып, қант өндірісінің көлемін жеті есеге арттыру жоспарланған. Бұл мақсаттарға 495 миллиард теңге қажет.

Бір қызығы, бағдарламада қант өндірудің баламалы жолдары қарастырылмаған. Тек қызылша қантын өндіру арқылы Ресейдің тәжірибесін қайталаудың қаншалықты қажеті бар? Тағы да жиырма жыл бойы тек қызылшаға иек артып отыратын бізде уақыт та жоқ. Қазіргі геосаяси жағдай барлығын тездетіп шешуді талап етіп отыр. Мәселен, жеміс-жидектен фруктоза, ал бидай, картоп, дәндік жүгері сияқты дақылдардан крахмал шырынын алу технологиясы әлемде кең дамыған. Соның ішінде дәндік жүгері дақылы ондаған жылдар бойы Қазақстанда табысты өндіріліп келе жатқан, жерге де, ауа райына да бейімделген дақыл екендігі белгілі, мамандар да жеткілікті. Жүгері крахмалы негізінде глюкоза-фруктоза шәрбаты шығарылады және оны сусындар зауыттарында, кондитер фабрикаларында, кулинарлық цехтарда қант орнына пайдалануға болады. Ол шырынның қантты алмастыру коэффициенті 1,2 құрайды. Оның үстіне дәндік жүгеріден шырынның шығымдылығы 60-65 пайыз, ал қызылшадан 15-20 пайыз ғана, яғни ел тұтынатын 650 мың тонна қанттың жартысына жуығын дәнді жүгеріден алуға болады. Ол үшін қазіргі дәнді жүгерінің егіс алқабын 25-30 пайызға ұлғайтса жеткілікті. Ғалымдардың зерттеуінде

дәнді жүгерінің 1 гектарға кететін өндірістік шығыны 400 мың теңгені, қант қызылшасына кететін шығын 850 мың теңгені құрайды.

Қант өндірісіндегі артықшылықтардан бөлек, дәндік жүгері 150-ден астам азық-түлік және техникалық тауарларды өндіруге арналған шикізат болып табылатынын және оны терең өңдеу кезінде қалдықсыз өндіріс қалыптастыруға болатындығын атап өткен жөн. Оны Жетісу облысындағы Жаркент крахмал-сірне зауытының тәжірибесі толық көрсетіп отыр. Осындай кәсіпорындар шикізатты өндіруден бастап, соңғы өнімге дейінгі толық циклды кластер құра алады. Мемлекет өз кезегінде осы кластерлерді дамыту үшін қажетті жағдай жасауы керек.

Бұл «қызылша қантын өндіруден толық бас тарту қажет» деген сөз емес. Қызылша қантының өндіріс көлемін халық тұтынатын көлемге дейін жеткізу керек. Бірақ қант шығарудың баламалы, оңтайлы, жерімізге бейімделген жолдарын қарастыру да уақыт күттірмейтін нәрсе.

Жоғарыда айтылғандардың негізінде Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2022 жылғы 22 қыркүйектегі №726 қаулысымен қабылданған Қант саласын дамыту жөніндегі 2022 – 2026 жылдарға арналған кешенді жоспарын қайта пысықтап, керек болса қайта қарап, әр өңірде құрамында крахмал сірнесі бар дақылдарды терең өндеуді дамыту мүмкіндігін қарастыру қажет деп санаймыз.

Құрметпен Қазақстан Республикасы Парламенті Сенатының депутаты Ә. Бектаев». Тыңдағандарыңызға рақмет.

ТӨРАҒА. Рақмет.

Слово предоставляется депутату Булавкиной Ольге Александровне.

БУЛАВКИНА О.А. Спасибо, уважаемый Маулен Сагатханулы.

Мой депутатский запрос адресован Премьер-Министру Республики Казахстан Смаилову.

«Уважаемый Алихан Асханович! В январе 2020 года Правительством была одобрена Концепция Государственной программы по управлению водными ресурсами до 2030 года, в ноябре 2021 года представлен проект Концепции развития системы управления водными ресурсами на 2021 – 2025 годы, основными направлениями которых являются предотвращение чрезвычайных ситуаций на водохозяйственных сооружениях, решение проблем сохранения и рационального использования водных ресурсов, обеспечение баланса потребности отраслей экономики и окружающей среды.

При этом практически 10 лет в аварийном состоянии на востоке страны находится Уйденинское водохранилище объемом до 75 миллионов кубометров воды, в котором из трех шлюзов исправен только один.

С каждым годом состояние водохранилища ухудшается. С 2017 года в целях обеспечения безопасности и предотвращения размыва дамбы были начаты работы по реконструкции данного объекта. Но в связи с отсутствием финансирования проект был выполнен всего на 35 процентов. При этом в 2019 году РГП на ПХВ «Казводхоз» была проведена корректировка проекта на сумму 1 миллиард 290 миллионов тенге. В 2022 году

срок действия данного проекта истек. Мало того, в данном проекте не были предусмотрены основные ремонтно-восстановительные работы главного водовода.

Халатность проектировщиков, несвоевременное финансирование аварийного объекта грозят масштабными последствиями для жителей населенных пунктов Зайсанского района. При этом с 2018 года по данному объекту объявлена чрезвычайная ситуация.

Аналогичная ситуация еще по двум водообъектам Восточно-Казахстанской области. Так, Кандысуйское водохранилище Тарбагатайского района и водохранилище Орта-Теректы Курчумского района должны были быть отремонтированы в период с 2019 по 2021 годы. В случае прорыва дамб в зону подтопления попадают 15,5 тысячи человек.

Неудовлетворительное техническое состояние магистральных и внутрихозяйственных каналов приводит к высокой потере воды при транспортировке. Из-за аварийного состояния данные водохранилища не могут в полной мере выполнять функции единственного источника водоснабжения питьевой водой сельских населенных пунктов, нет возможности подачи воды для орошения, что приводит к низкой урожайности сельскохозяйственных культур.

Так, 25 мая текущего года на пленарном заседании Сената Министром сельского хозяйства и представителями Министерства экологии и природных ресурсов была представлена информация по вопросам внедрения водосберегающих технологий и ежегодного увеличения орошаемых земель более 100 тысяч гектаров.

При этом за 2022 год по Восточно-Казахстанской области из имеющихся 84,8 тысячи гектаров орошаемых площадей непосредственно были обеспечены водой всего 17 тысяч гектаров, или 20 процентов.

Сохраняющаяся тенденция деградации земель является серьезнейшей социально-экономической и экологической проблемой данных районов. Из-за высоких потерь воды, невозможности наполнения водохранилищ до проектного объема и несовершенства технологии полива перспективные способы орошения не внедряются.

В случае выделения необходимых средств корректировка ПСД, прохождение экспертизы порой занимают до полугода и более. Выделение средств на реконструкцию и ремонт можно ждать годами, а жители регионов по-прежнему остаются с нерешенными проблемами.

При этом нельзя забывать, что данные районы являются приграничными, где практически единственным источником дохода является развитие аграрного предпринимательства и отрасли животноводства. Только за последние пять лет из приграничных районов Восточного Казахстана выехали почти 17 тысяч человек.

В связи с вышеизложенным, уважаемый Алихан Асханович, прошу Вас:

1) рассмотреть вопрос проведения комплексного обследования водохранилищ Восточно-Казахстанской области на предмет аварийного состояния, несущего угрозу жизни жителям региона;

2) предусмотреть своевременное выделение средств из резерва Правительства на предотвращение чрезвычайных ситуаций на аварийных водообъектах области;

3) учитывая стратегическую важность приграничных районов, всесторонне рассмотреть проблему полноценного использования водных источников для поддержки аграрного сектора с целью снижения бедности среди сельского населения;

4) с целью сокращения сроков ремонтных работ на данных объектах, снижения бюрократических барьеров между государственными органами различных уровней определить единый центральный исполнительный орган для контроля за реализацией вышеуказанных мероприятий.

С уважением, депутат Сената Булавкина».

ТӨРАҒА. Рақмет.

Сөз депутат Жүнісов Талғат Тұрлыбекұлына беріледі.

ЖҮНИСОВ Т.Т. Рақмет, құрметті Мәулен Сағатханұлы.

Біздің сауалымыз Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің бірінші орынбасары Р.В. Складарға.

«Құрметті Роман Васильевич! Мемлекет басшысы еліміздің әлеуметтік-экономикалық даму мәселелері жөніндегі кеңейтілген кеңесінде «Қазір елімізде 600 мыңнан астам адам таза ауызсуға зәру. Бұл ауылдағы ағайын ғана емес, қала халқы үшін де өте өзекті мәселе» деп атап айтқан болатын.

Президент елдің мұқтажын дөп басып айтып отыр. Бұл мәселе таяуда республикалық «Егемен Қазақстан» газетінде де егжей-тегжейлі жазылды. Еліміздің басты басылымы ауызсудың тапшылығы туралы ұзақ жылдан бері қордаланып келген өте өзекті мәселені орынды көтерді.

Министрліктің деректері бойынша 2025 жылға дейін сумен жабдықтау және су бұру желілерінің тозу деңгейін 53 пайыздан 48 пайызға дейін төмендету жоспарланған болатын.

Өзірше бұл жоспарлардың жұмыс істеу қарқыны байқалмайды. Өйткені еліміздің 16 өңірінде сумен жабдықтау объектілерін салу және жөндеу жөніндегі жобаларға 2023 – 2025 жылдарға арналған бюджетте қаржы толығымен бөлінбеген. Ал кейбір өңірлерде бөлінген қаражат игерілмей қалған.

Бүгінде қала мен ауыл тұрғындары ауызсудың болмауына немесе бюджеттен қомақты қаражат бөлініп жасалған жаңа су құбырларының істен шығуына шағымдануда.

Соңғы он жыл ішінде Ақмола облысының Егіндікөл ауданының халқы үш есеге жуық азайды. Ел көшіп жатыр. Көшудің басты себебі ауызсудың тапшылығы.

Су құбырының жиі істен шығуына байланысты аудан тұрғындары апта аралатып сусыз қалады. 12 ауыл ауызсуды орталық су магистралінен алса, қалған төрт ауыл тасымалдап ішеді. Судың сапасы да өте нашар. Жалғыз Егіндікөл ауданы ғана емес, Қорғалжын мен Атбасар аудандарының оннан астам елді мекенін ауызсумен қамтитын Нұра су құбырына жарты ғасырдан бері жөндеу жұмыстары дұрыс жүргізілмеген.

Елу жылдан бері көп өңірлерге қызмет етіп келе жатқан су құбырының бүгінде сау жері қалған жоқ. Мамандардың айтуына қарағанда құбырдың 90 пайызға жуығы шіріп, қаусап тұр. Нұраның бойынан бастау алып, Атбасарға жеткенше құбыр ішіндегі судың 70-80 пайызы шығын болып отыр.

Егіндікөздіктер тәрізді Атбасар ауданының ауылдарында да ауызсу тапшылығы өте өзекті. 800-ден астам адам күнелтіп жатқан ауылда ауызсу аптасына бірер сағат қана беріледі. Ауызсу Қорғалжын ауданындағы Сабынды ауылынан бастау алып, екі ауданның аумағын басып келеді.

2014 жылы су құбырын жөндеу үшін 400 миллион теңге қаражат бөлінген, бірақ әлі күнге дейін жұмыстар дұрыс жүргізілмей, Нұра топтық су құбыры ауызсуды жеткізуге қауқарсыз болып отыр. Облыстық және аудандық бюджеттен жыл сайын қаражат бөлініп, су құбыры ішінара жөнделгенімен тұтастай тәртіпке келмеген соң мәселе шешілер емес.

Тозығы жеткен Нұра топтық су құбырын күрделі жөндеуден өткізу туралы Су ресурстары комитеті тарапынан талай рет уәде берілді. Дегенмен үш ауданның халқын сапалы сумен қамтамасыз ету бағытында түбегейлі іс атқарылмай отыр. Сондықтан алдағы уақытта бұл бағытта кешенді шаруаны қолға алу мәселесі бүгін облыс халқы үшін өте өзекті.

Құрметті Роман Васильевич, жоғарыда айтылғандардың негізінде сізден аталған мәселенің Ақмола облысы тұрғындарының тұрмыс-тіршілігі үшін, сондай-ақ экологиялық тұрғыдағы маңыздылығын ескере отырып, су құбырларын жаңарту мәселесін қарастырып, бақылауға алуыңызды сұраймыз.

Құрметпен депутаттар Т. Жүнісов, Н. Бекенов». Рақмет.

ТӨРАҒА. Рақмет.

Құрметті әріптестер, басқа депутаттық сауалдар жоқ. Осымен Сенат отырысын жабық деп жариялаймын. Баршаңызға рақмет. Сау болыңыздар.

ОТЫРЫСТЫҢ СОҢЫ.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ПАРЛАМЕНТІ
СЕНАТЫНЫҢ ТӨРАҒАСЫ

М. ӘШІМБАЕВ

МАЗМҰНЫ

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ПАРЛАМЕНТІ

СЕНАТЫНЫҢ ОТЫРЫСЫ

2023 жылғы 1 маусым

Күн тәртібі бойынша

О повестке дня 1

Қазақстан Республикасы Парламентінің Мәжілісі қабылдаған «2010 жылғы 18 маусымдағы Кеден одағының кедендік аумағындағы еркін (арнайы, ерекше) экономикалық аймақтар және еркін кедендік аймақтың кедендік рәсімі мәселелері жөніндегі келісімге өзгерістер енгізу туралы хаттаманы ратификациялау туралы» Қазақстан Республикасының Заңы жөнінде

О Законе Республики Казахстан «О ратификации Протокола о внесении изменений в Соглашение по вопросам свободных (специальных, особых) экономических зон на таможенной территории таможенного союза и таможенной процедуры свободной таможенной зоны от 18 июня 2010 года», принятом Мажилисом Парламента Республики Казахстан

Экономикалық саясат, инновациялық даму және кәсіпкерлік комитетінің мүшесі Ә.И. НӘУТИЕВТІҢ баяндамасы

Доклад члена Комитета по экономической политике, инновационному развитию и предпринимательству НАУТИЕВА А.И. 1

Сөз сөйлегендер:

Выступили:

АСАНОВА Ж.Б. 2

ОСПАНОВ І.Е. – Қазақстан Республикасының Индустрия және инфрақұрылымдық даму вице-министрі, вице-министр индустрии и инфраструктурного развития Республики Казахстан..... 3

БЕКНАЗАРОВ Н.Қ. 4

ОСПАНОВ І.Е. 5

ҚАЛТАЕВА Л.М. 5

ОСПАНОВ І.Е. 6

РЫСБЕКОВА Л.Т. 6

Қазақстан Республикасы Парламентінің Мәжілісі қабылдаған «1998 жылғы 24 қыркүйектегі Қазақстан Республикасы мен Қасиетті Тақ арасындағы Өзара қатынастар туралы келісімге Қосымша келісімді ратификациялау туралы» Қазақстан Республикасының Заңы жөнінде

О Законе Республики Казахстан «О ратификации Дополнительного соглашения к Соглашению между Республикой Казахстан и Святым Престолом о взаимоотношениях от 24 сентября 1998 года», принятом Мажилисом Парламента Республики Казахстан

Конституциялық заңнама, сот жүйесі және құқық қорғау органдары комитетінің төрағасы А.И. ЛУКИННІҢ баяндамасы

Доклад председателя Комитета по конституционному законодательству, судебной системе и правоохранительным органам ЛУКИНА А.И. 8

Сөз сөйлегендер:

Выступили:

ЖЕКСЕНБАЙ Б.Н. 9

ҚОЖАЕВ М.Ш. – Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрінің бірінші орынбасары, первый заместитель Министра внутренних дел Республики Казахстан 9

ҚАНИЕВ Б. 10

ҚОЖАЕВ М.Ш. 10

АРУБАЕВ С.Қ. 10

ҚОЖАЕВ М.Ш. 11

ТАСТЕКЕЕВ Қ.Қ. 11

Депутат А.И. ЛУКИННІҢ Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің орынбасары – Қаржы министрі Е.К. Жамаубаевқа депутаттық сауалы

Депутатский запрос депутата ЛУКИНА А.И. к заместителю Премьер-Министра – Министру финансов Республики Казахстан Жамаубаеву Е.К. 12

Депутат А.Ш. ӘЛНАЗАРОВАНЫҢ Қазақстан Республикасының Премьер-Министрі Ә.А. Смайыловқа депутаттық сауалы

Депутатский запрос депутата АЛНАЗАРОВОЙ А.Ш. к Премьер-Министру Республики Казахстан Смаилову А.А. 14

Депутат Ә.Ә. БЕКТАЕВТЫҢ Қазақстан Республикасының Премьер-Министрі Ә.А. Смайыловқа депутаттық сауалы

Депутатский запрос депутата БЕКТАЕВА А.А. к Премьер-Министру Республики Казахстан Смаилову А.А. 16

Депутат О.А. БУЛАВКИНАНЫҢ Қазақстан Республикасының Премьер-Министрі Ә.А. Смайыловқа депутаттық сауалы

Депутатский запрос депутата БУЛАВКИНОЙ О.А. к Премьер-Министру Республики Казахстан Смаилову А.А. 17

Депутат Т.Т. ЖҮНИСОВТИҢ Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің бірінші орынбасары Р.В. Склярға депутаттық сауалы

Депутатский запрос депутата ЖУНИСОВА Т.Т. к Первому заместителю Премьер-Министра Республики Казахстан Скляру Р.В. 19

ШЖҚ-дағы «Материалдық-техникалық қамтамасыз ету басқармасының инженерлік орталығы» РМК директоры

А. Әлиев

Стенографиялау қызметінің басшысы

Г. Молдашева